

נקודת מבט בהבנת העלילה: סיכורה של רבקה

The Power of Perspective: Rivkah's Story (Gen. 24)

(1) בראשית כד

(י) ויקח **הָעֶבֶד** עֲשָׂרָה גְמָלִים מִגְּמְלֵי אֲדָנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוֹב אֲדָנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקֶם וַיֵּלֶךְ אֶל־אֲרָם נְהָרִים אֶל־עֵיר נְחוּר: (יא) וַיִּבְרַךְ הַגְּמָלִים מִחוּץ לָעֵיר אֶל־בְּאֵר הַמַּיִם לַעֵת עָרִב לַעֵת צֵאת הַשָּׂאֵבֹת: (יב) וַיֹּאמְרוּ ה' אֱלֹהֵי אֲדָנָי אֲבָרְהָם הַקְּרָה־נָּא לְפָנָי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדָנָי אֲבָרְהָם: (יג) הִנֵּה אֲנֹכִי נֹצֵב עַל־עֵין הַמַּיִם וּבְנוֹת אֲנָשֵׁי הָעֵיר יֵצְאוּ לְשָׂאֵב מַיִם: (יד) וַהֲיִה הַנֶּעֱרָ אֲשֶׁר אָמַר אֵלַי הַטִּי־נָּא כַדָּךְ וְאַשְׁתָּה וְאִמְרָה שְׁתֵּה וְגַם־גְּמָלֶיךָ אֲשַׁקֶּה אֹתָהּ הַכַּחֲתָ לְעֶבְדְּךָ לְיִצְחָק וְבָה אֲדַע בִּי־עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדָנָי: (טו) וַיְהִי־הוּא טָרֵם כִּלְה לְדַבֵּר וַהֲנִי רַבְקָה יֵצְאת אֲשֶׁר יִלְדָה לְבִתּוֹאֵל בְּזִמְלָכָה אִשְׁתִּי נְחוּר אֲחִי אֲבָרְהָם וְכֹדָה עַל־שִׁכְמָה: (טז) וַהֲנֶעֱר טֹבֵת מְרָאָה מְאֹד בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יָדְעָה וַתִּרְדַּד הָעֵינָה וַתִּמְלֵא כֹדָה וַתַּעַל: (יז) וַיִּרְץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאֵינִי נָּא מֵעֲטָמִים מִכַּדָּךְ: (יח) וַתֹּאמֶר שְׁתֵּה אֲדָנָי וַתִּמְהַר וַתִּרְדַּד בְּדָה עַל־יְדָה וַתִּשְׁקָהּ: (יט) וַתִּכַּל לְהִשְׁקָתָהּ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלֶיךָ אֲשָׂאֵב עַד אִם־כָּלוּ לְשִׁתּוֹת: (כ) וַתִּמְהַר וַתַּעַר בְּדָה אֶל־הַשִּׁקָּת וַתִּרְץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לְשָׂאֵב וַתִּשָּׂאֵב לְכָל־גְּמָלָיו: (כא) וַהֲאִישׁ מִשְׁתָּאָה לָּהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִּיחַ ה' דְּרָכּוֹ אִם־לֹא: (כב) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגְּמָלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֹס וְזָהָב בַּקַּע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדָיָה עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם: (כג) וַיֹּאמֶר בְּתִמִּי אֵת הַגִּידִי נָּא לִי הֵיִשׁ בֵּית־אָבִיךָ מִקּוֹם לָנוּ לָלֶיךָ: (כד) וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֵּת־בְּתוֹאֵל אֲנֹכִי בְּזִמְלָכָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְנְחוּר: (כה) וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תִּבְנֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מִקּוֹם לָלוֹךְ: (כו) וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַה': (כז) וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי אֲדָנָי אֲבָרְהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חֶסְדּוֹ וְאַמְתּוֹ מֵעַם אֲדָנָי אֲנֹכִי בְּדָרְךָ נַחֲנִי ה' בֵּית אֲחִי אֲדָנָי: (כח) וַתִּרְץ הַנֶּעֱר וַתִּגַּד לְבֵית אִמָּהּ בְּדַבְרֵים הָאֵלֶּה: (כט) וּלְרַבְקָה אַח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיִּרְץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעֵין: (ל) וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנּוֹס וְאֶת־הַצְּמִידִים עַל־יָדָי אַחֲתוֹ וּכְשִׁמְעוֹ אֶת־דְּבָרֵי רַבְקָה אַחֲתוֹ לֵאמֹר כֹּד־דַּבֵּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֵא אֶל־הָאִישׁ וַהֲנִי עֹמֵד עַל־הַגְּמָלִים עַל־הָעֵין: (לא) וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ ה' לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאֲנֹכִי פְנִיתִי הַבַּיִת וּמִקּוֹם לְגַמְלִים: (לב) וַיָּבֵא הָאִישׁ הַפִּיָּתָה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תִּבְנֶן וּמִסְפּוֹא לְגַמְלִים וּמִים לְרַחֵץ רַגְלָיו וּרְגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ: (לג) וַיּוֹשֶׁם לְפָנָיו לֵאמֹר לֹא אֲכַל עַד אִם־דַּבַּרְתִּי דְּבָרֵי וַיֹּאמֶר דְּבַר: (לד) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אֲבָרְהָם אֲנֹכִי: (לה) וַה' בְּרַךְ אֶת־אֲדָנָי מְאֹד וַיַּגְדֵּל וַיִּתֵּן־לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וְעַבְדִּים וּשְׁפָחוֹת וּגְמָלִים וַחֲמֹרִים: (לו) וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתִּי אֲדָנָי בֶּן־לֶאֱדָנָי אַחֲרֵי זְקֻנָתָהּ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ: (לז) וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדָנָי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יֹשֵׁב בְּאֶרֶצּוֹ: (לח) אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תֵלֶךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחָתִי אִשָּׁה לְבָנִי: (לט) וַאֲמַר אֶל־אֲדָנָי אֵלַי לֹא־תֵלֶךְ הָאִשָּׁה

אחרי: (מ) ויאמר אלי ה' אשר-התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי: (מא) אז תנקה מאלתי כי תבוא אל-משפחתי ואס-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי: (מב) ואבא היום אל-העין ואמר ה' אלהי אדני אברהם אם-ישך-נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה: (מג) הנה אנכי נצב על-עין המים והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט מים מפדך: (מד) ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם לגמליך אשאב הוא האשה אשר-הכיח ה' לבן-אדני: (מה) אני טרם אכלה לדבר אל-לפי והנה רבקה יצאת וכדה על-שכמה ותרוד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא: (מו) ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם-גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה: (מז) ואשאל אותה ואמר בת-מי את ותאמר בת-ביתואל בן-נחור אשר ילדה-לו מלכה ואשם הנזם על-אפה והצמידים על-ידיה: (מח) ואקד ושתתחוה לה' ואברך את-ה' אלהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את-בת-אחי אדני לבני: (מט) ועתה אם-ישלם עשיתם חסד ואמת את-אדני הגידו לי ואס-לא הגידו לי ואפנה על-מיין או על-שמאל: (נ) ויען לבן וביתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או-טוב: (נא) הנה-רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן-אדניך כאשר דבר ה': (נב) והי כאשר שמע עבד אברהם את-דבריהם וישתחוו ארצה לה': (נג) ויצא העבד בלי-כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנת נתן לאחיה ולאמה: (נד) ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר-עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני: (נה) ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר תלך: (נו) ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני: (נז) ויאמרו נקרא לנער ונשאלה את-פיה: (נח) ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם-האיש הזה ותאמר אלך: (נט) וישלחו את-רבקה אחתם ואת-מנקתה ואת-עבד אברהם ואת-אנשיו: (ס) ויברכו את-רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה וירש זרעך את שער שנאיו: (סא) ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על-הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את-רבקה וילך: (סב) ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב: (סג) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עינו וירא והנה גמלים באים: (סד) ותשא רבקה את-עיניה ותרא את-יצחק ותפל מעל הגמל: (סה) ותאמר אלה-העבד מי-האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיר ותתכס: (סו) ויספר העבד ליצחק את כל-הדברים אשר עשה: (סז) ויבאה יצחק האלהל שרה אמו ויקח את-רבקה ותהי-לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו:

Questions:

- 1) Why does the text keep switching from describing him as "slave" and "man"?
- 2) Why was רבקה surprised when she saw יצחק from a distance?
- 3) Why did she suddenly cover herself when she saw him?
- 4) Why did רבקה engineer יעקב's "identity theft" of עשו?
- 5) Why did רחל go along with the deception on her (planned) wedding night?

(2) בראשית כז-כח

(מא) וישטטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי: (מב) ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנתם לך להרגך: (מג) ועתה בני שמע בקולי וקום ברחלך אל לבן אחי חרנה: (מד) וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך: (מה) עד ששוב אר אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד: (מו) ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אסלקח יעקב אשה מבנות חת פאלה מבנות הארץ למה לי חיים: (א) ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות פנען: (ב) קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך:

(3) בראשית כט-ל

(ט) עודנו מדבר עמם ורחלו פאה עס הציאן אשר לאביה כי רעה הוא: (י) ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו: (יא) וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך: (יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן דבקה הוא ותרוץ ותגד לאביה: (יג) ויהי כשמע לבן את שמעו יעקב בראחתו וירץ לקראתו ויחבקו וינשקו ויביאוהו אל ביתו ויספר ללבן את כל הדברים האלה: (יד) ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים: (טו) ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה משפרתך: (טז) וללבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל: (יז) ועני לאה רבות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה: (יח) ויאהב יעקב את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה: (יט) ויאמר לבן טוב תתי אתה לך מתתי אתה לאיש אחר שבה עמדי: (כ) ויעבד יעקב ברחל שבע שנים והיוו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה: (כא) ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי מלאו ימי ואבואה אליה: (כב) ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה: (כג) ויהי בערב ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו ויבא אליה: (כד) ויתן לבן לה את זלפה שפחתו ללאה בתו שפחה: (כה) ויהי בפקד והנה הוא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה דמיתני: (כו) ויאמר לבן לא יעשה בן במקומנו לתת העעירה לפני הבכירה: (כז) מלא שבע זאת ונתנה לך גם את זאת בעבדה אשר תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות: (כח) ויעש יעקב בן וימלא שבע זאת ויתן לבן את רחל בתו לו לאשה: (כט) ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה: (ל) ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות: (לא) וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה ורחל עקרה: (לב) ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי דאה ה' בעניי כי עתה יאהבני אישי: (לג) ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע ה' כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה ותקרא שמו שמעון: (לד) ותהר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים על כן קרא שמו לוי: (לה) ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קרא שמו יהודה ותעמד מלדת: (א) ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואסאין מתה אנכי: